Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem.

Nr. 3. MARZEC 1935. Rok III.

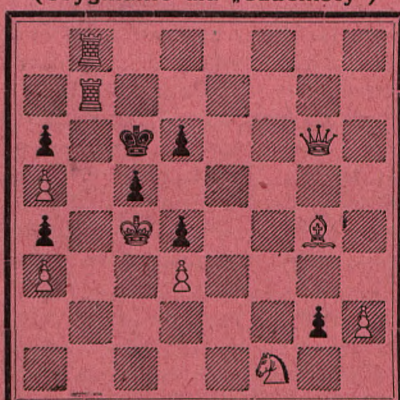
SZACHISTA

czasopismo

poświęcone grze i studjom szachowym

Cena zeszytu Zł. 1·00

L. Wiewiórowski — Katowice
(Oryginalne dla „Szachisty“)

Samomat w 3 posunięciach.

Redakcja i Administracja: Lwów, ul. Słoneczna 36.

Drukarnia „Renoma“ Lwów, ul. Rzeźnicka 16.

Wiadomości krajowe.

Pruszków. W pierwszych dniach bm. rozegrał *inż. Hauke-Bosak* w tutejszym klubie szachowym 20 partyj jednoczesnych z wynikiem +17, —2, =1. Jak wiadomo inż. Hauke-Bosak był w swoim czasie mistrzem Krakowa i grywał w silnych turniejach amatorskich związku niemieckiego. Klubowi pruszkowskiemu życzymy ad multos annos!

Warszawa. W przejeździe na międzynarodowy turniej szachowy do Moskwy bawił tu *arcymistrz Spielman*, który dał w Warszawie pokaz gry simultanowej na 31-niu szachownicach. Seans ten zakończył się następującym wynikiem: +19, —7, = 5. Pomiędzy pogromcami Spielmana znalazły się obie nasze czołowe szachistki pp. *Gerlecka* i *Januszewska* oraz mistrz okręgowy p. *Plater*.

Dnia 2. bm. przyjechał z Rosji Sowieckiej do Warszawy *dr. Lasker*, który zatrzymał się tu przez kilka dni. Exmistrz świata wybrał się następnie w dalszą podróż do Pragi, Wiednia, Paryża i Londynu, gdzie miał wygłosić szereg odczytów o nowoczesnej grze szachowej oraz odbyć seanse symultanowe. Jak wiadomo, dr. Lasker wraca następnie do Rosji Sowieckiej, by objąć w „Izwiestjach" największy dział szachowy z pism sowieckich. Przewidziane jest też w najbliższym czasie utworzenie *wyższej uczelni gry szachowej w Leningradzie*, na czele której stanąćby miał dr. Lasker.

Turniej korespondencyjny o mistrzostwo Polski.

Zbliża się *termin zamknięcia i ukończenia turnieju wstępnego* o mistrzostwo Polski, co przypominamy P. T. Uczestnikom. Zgodnie z warunkami turniejowemi, ogłoszonemi w № 8/9. „Szachisty" z r. 1934, str. 142-3, zobowiązani są gracze przesłać odpisy partyj niedokończonych kierownikowi turnieju od dnia 20. b. m.

Ponieważ jednak utworzone poszczególne grupy powstały w różnych terminach, postanowiło kierownictwo turnieju przeprowadzić pewne zmiany terminowe dla późniejszego zakończenia tychże grup, i ustala następujące definitywne terminy. Termin zakończenia gry w grupie I. kończy się z dniem 30/IV., w grupie II. 15/V., zaś w grupie III. 31/V. r. b.

Po tym terminie wszelkie odpisy partyj mają być jaknajszybciej przesłane kierownictwu, przyczem obowiązek dostarczenia odpisów partyj dokończonych, należy do strony wygrywającej, zaś gier niedokończonych do obydwu stron.

Do oceny partyj niedokończonych powołał Zarząd Pol. Zw. Szach. Koresp. *komisję* złożoną z kilku mistrzów Lwowa, w następującym składzie: *Prof. Stefan Popiel, red. Henryk Friedman, Mgr. Franciszek Sulik, Mgr. Juljan Madfes i Ignacy Szechter.*

W razie uzyskania równej ilości punktów przez uczestników w turnieju wstępnym, wchodzą wedle porządku do grupy zwycięsców ci, którzy na podstawie systemu Bergera-Sonnenborna uzyskali lepszą lokatę i nie więcej jak 3 osoby z jednej grupy. Tak więc z grupy I. i II. wejdzie po 3 graczy do grupy zwycięsców, zaś z grupy III., która liczy tylko 6 graczy, tylko 2-ch dopuszczonych będzie do finału.

Dla P. T. Uczestników, którzy z dalszych rozgrywek w turnieju o mistrzostwo Polski odpadną, zamierza Zarząd Związku zorganizować *turniej pocieszenia.* Bliższe szczegóły o tym turnieju ogłosimy w jednym z następnych numerów naszego pisma.

Poniżej podajemy wyniki rozegranych partyj:

Grupa I-II. Czerniaków ½ — prof. Dąbrowski ½, red. Friedman ½, — Neidenberger ½, Korenblit 1 — Zakrzewski 0, Korenblit 1 — Nowiński 0, Korenblit 1 — Neidenberger 0, Nowiński 1 — Wagner 0.

Szpigelmacher 1 — Pytlik 0, Szpigelmacher 1 — Gryczyński 0, Szpigelmacher 1 — Ferens 0, Szpigelmacher ½ — prof. Popiel ½, Locker 1 — Gryczyński 0.

Nr. 3. MARZEC 1935. Rok III.

SZACHISTA

czasopismo poświęcone grze i studjom szachowym

Pzenumerata w kraju:		Redaktor	Prenumerata zagr.:	
Mies.	Zł. 1·—	Henryk Friedman	mies.	Zł. 1.40
kwart.	Zł. 2.50		kwart.	Zł. 4.—
półrocz.	Zł. 5.—		półrocz.	Zł. 7.50
roczna	Zł. 10.—		roczna	Zł. 15.—

Redakcja i administracja: Lwów, ul. Słoneczna 36.

Telefon Nr. 39-02. Konto P.K.O. Nr. 500.103.

Turniej w Moskwie.

Do największych turnieji ostatniego dziesięciolecia należy turniej moskiewski, który znaczeniem swoim i rozmiarem przerasta nawet tego rodzaju imprezy, jak turniej w Karlsbadzie 1929 oraz turniej w Zurychu 1933. Nie tylko bowiem imponuje nam udział mistrzów, należących do extra-klasy światowej i awangarda „najlepszych z najlepszych" graczy sowieckich, ale przedewszystkiem strona organizacyjna tej imprezy, która w historji szachów jest jedyna w swoim rodzaju oraz niespotykany dotychczas udział wielotysięcznej publiczności, nieograniczącej się jedynie do biernej roli widzów. Dla widzów tych, których około 4.000 codziennie przesuwało się przez sale Muzeum Sztuk Plastycznych, w których turniej się odbywał, a którzy oczywiście przez swą liczebność nie mogli mieć dostępu do grających mistrzów, demonstrowano przebieg poszczególnych partyj, na olbrzymich ściennych szachownicach. Mistrzowie rosyjscy, którzy nie uczestniczyli w turnieju, objaśniali widzom partje turniejowe, w salach bocznych, które wspólnie analizowano i przedyskutowano. Ponadto codziennie dla widzów urządzano 10 seansów simultanowych, każdy na 10-ciu szachownicach. W czasie turnieju wychodził codzienny biuletyn, który podawał przebieg rund, partje, wywiady z mistrzami etc. 20.000 egzemplarzy tegoż biuletynu rozchwytano w ciągu kilku godzin. W przedsprzedaży wykupiono 30.000 biletów wstępu na turniej. Oto cyfry wymowne, świadczące chwalebnie o rozwoju sztuki szachowej w Sowietach. Niema państwa na świecie, któreby tyle zdziałało dla szachów i któreby choć w przybliżeniu mogło się poszczycić i takim dorobkiem szachowym i olbrzymią wielotysięczną masą zorganizowanych szachistów. W Europie jest kika państw, które mają dobrą organizację szachową.

W pierwszym rzędzie, należą do nich: Szwajcarja, Anglja, Czechosłowacja i Niemcy. Polska, posiadająca materjał szachowy pierwszorzędny, od czasów odzyskania niepodległości, nie urządziła dotychczas żadnego turnieju międzynarodowego, ze względu na brak środków materjalnych oraz kompletny brak organizacyjny okręgów szachowych. W ostatnich latach zmieniło się u nas dużo na lepsze. Poraz pierwszy stanąć mamy przed opinją świata z własną pracą. Uzyskanie pozwolenia od Międzynarodowego Związku Szachowego na urządzenie Olimpjady światowej — turnieju narodów — w sierpniu br., jest już i dużym sukcesem i uznaniem możliwości naszych na niwie szachowej. Z ufnością patrzą szachiści polscy w przyszłość, gdyż wierzą, że Zarząd Polskiego Związku Szachowego, wywiąże się szczytnie z poruczonego mu przez „Fide" zadania, i pozwoli Polsce zająć honorowe miejsce wśród państw europejskich, darzących sztukę szachową troskliwą opieką.

Szachy były, są i będą łącznikiem bratającym narody. Dlatego też narody, poświęcające więcej uwagi tej szlachetnej grze, mogą być dumne, że czynią coś dla poznania i zblizenia ludzi, władających różnymi językami świata. Szczególnie dumni mogą być Rosjanie, którzy turniejem w Moskwie zademonstrowali światu dzieło, godne naśladowania. Nadzwyczajna popularyzacja szachów i ich umiłowanie przez Rosjan, czynią z tej sztuki w Rosji wprost „grę narodową".

Olbrzymie wprost zainteresowanie towarzyszyło temu turniejowi moskiewskiemu, nietylko w Sowietach, ale całego kulturalnego świata. Korespondenci znanych koncernów gazetowych wysyłali niemal co kilka godzin sprawozdania i telegramy, nie tylko do Europy, ale i do krajów zamorskich, jak Stany Zjednoczone, Argentyna i t. d. Także i u nas w Polsce zdano sobie dokładnie sprawę ze światowego znaczenia szachów i poraz pierwszy dzięki Polskiej Ajencji Telegraficznej (PAT) publiczność polska informowana była dokładnie z przebiegu turnieju, znajdując codziennie wiadomości we wszystkich niemal dziennikach z poszczególnych rund moskiewskiego turnieju.

Jak wiadomo naszym P. T. Czytelnikom z poprzednich sprawozdań „Szachisty", turniej po 4-tygodniowej walce, zakończył się następującym wynikiem:

Botwinnik i Flohr po 13, Dr. Lasker 12$^1/_2$, Capablanca 12, Spielman 11, Kan i Lewenfisz po 10$^1/_2$, Lilienthal, Ragozin i Romanowski po 10, Alatorcew, Goglidze, Rjumin i Rabinowicz po 9$^1/_2$, Lisiczyn 9, Bogatyrczuk i Stahlberg po 8, Pirc 7$^1/_2$, Czechower 5$^1/_2$ i Menszyk 1$^1/_2$.

Do turnieju zaproszono 8-miu gości zagranicznych, oraz dopuszczono 12 mistrzów rosyjskich. Listę gości otwierali: Dr. Lasker i Capablanca, dwaj ex-mistrzowie świata, Flohr, kandydat do tytułu mistrza świata, znany arcymistrz — Spielman, dalej przedstawiciele młodej gwardji

mistrzów, Lilienthal, Pirc i Stahlberg, oraz jedyna kobieta — mistrzyni świata — Wiera Menszik. Z graczy rosyjskich zaproszono: Botwinnika, mistrza Rosji Sowieckiej i Romanowskiego, cieszącego się przydomkiem mistrza „zasłużonego", — ponadto 10-ciu pozostałych na mocy poprzednio odbytego turnieju zdobyło prawo do udziału w turnieju moskiewskim.

Już po pierwszych kilku rundach, zorjentowano się, że gra jest niezwykle zacięcie prowadzona i to nietylko w stosuku do gości zagranicznych, ale szczególnie i między Rosjanami. To przedewszystkiem uspokoiło pewną część prasy szachowej świata, i pozwoliło tejże objektywnie ustosunkować się do wydarzeń turnieju.

Były bowiem głosy, że mogą powtórzyć się wypadki turnieju moskiewskiego z r. 1925, gdzie jak wiadomo, Bogoljubow, zdobył I-sze miejsce przed Laskerem i Capablancą, przy zaciętej grze mistrzów sowieckich w stosunku do gości zagranicznych, a pasywnej w stosunku do Bogoljubowa. Na szczęście, były to przepowiednie fałszywe.

Już przed turniejem uważano za faworytów Flohra i Botwinnika. Szczególnie Botwinnikowi zależało po niepowodzeniach w Hastings, zdobyć możliwe najlepsze miejsce. Ostry start początkowy pozwala mu wyprzedzić Flohra w pierwszej połowie turnieju o $1^1/_2$ p., dystans ten maleje po przegranej Botwinnika z Kanem, a następnie po przegranej z Bogatyrczukiem. Mimo to Botwinnik prowadzi nadal o $^1/_2$ p. przed Flohrem. Dopiero w przededniu ostatniej rundy Flohr zrównał się z Botwinnikiem, a ostatnia runda, gdzie obaj z swoimi partnerami remisują, pozwala im wspólnie zająć pierwsze i drugie miejsce. *Botwinnik*, jest jednym z najlepszych teoretyków sowieckich. Technicznie doskonały, gra kombinacyjnie ze zrozumieniem pozycji. *Flohr*, jest wierny swojej zasadzie, która brzmi: „Wygrywaj ze słabszymi, ze silnymi gódź się"! Z tej przyczyny, Flohr jest nie do pokonania i w turniejach ostatnich wogóle nie przegrywa partyj. Jest ostrożny. Bajeczny technicznie, doskonały kombinator, świetny w grze pozycyjnej, gra z mniejszą fantazją aniżeli Alechin, mniej ryzykownie, ale natomiast w chwili obecnej jest najbardziej zrównoważonym mistrzem na świecie. Wedle oceny Capablanci: „Przyszły mistrz świata, nazywa się Flohr". Tuż za Flohrem i Botwinnikiem przyszedł 3-ci do mety *Dr. Lasker*, 67-letni starzec z usposobieniem i duchem wojowniczym młodzieńca. Zaledwie $^1/_2$ punkta dzieli Laskera od pierwszych, ale gra jego bynajmniej nie ustępuje pierwszym dwom zwycięscom. O Laskerze można powiedzieć, że jest fenomenem szachowym. Zdobycie III. miejsca w takiej obsadzie, w cztero-tygodniowem ciężkiem zmaganiu i w takim wieku, jest wyczynem nielada i świadczy o dobrej konstytucji fizycznej Laskera i niespożytych władzach umysłowych. Po turnieju w Zurychu, który Lasker uważał za dobry trening, przypomniał się światu przedwojenny Lasker. Gra jego jest jeszcze dziś na tej wyży-

nie, która dostępna jest nielicznym śmiertelnikom i dlatego nie dziwimy się 67-letniemu (!) Laskerowi, gdy po turnieju oświadczył: „Odzyskałem wiarę we własne siły. To znaczy, nie rezygnuję z walki o mistrzostwo świata . Wiadomo bowiem, że Lasker w r. 1920. stracił w Hawannie mistrzostwo świata, na rzecz Capablanci i od tego czasu nie dostał był rewanżu. Podobno jak Flohr, Dr. Lasker nie przegrał w turnieju żadnej partji. *Capablanca*, zdobywca IV. miejsca, przegrał nieoczekiwanie do swego odwieczego rywala — dr. Laskera partję, oraz drugą przegranę poniósł w spotkaniu z młodym Rjuminem. Wiedza i siła gry pozwoliły ex-mistrzowi na zajęcie jeszcze miejsca honorowego w pierwszej piątce. Zalicza się wprawdzie Capablanca jeszcze ciągle do czołowych mistrzów świata, ale gra jego straciła już dużo z tej pewności i „maszynowej“ wprost poprawności, która go specjalnie cechowała. Ostatni w pierwszej piątce, *Spielman*, po rozpoczęciu turnieju serją niepowodzeń, zdumiał wszystkich swym finishem. Arcymistrz Spielman znany jest z brawurowego prowadzenia ataku, i o włos byłby i Laskera i Capablancę pokonał, co ci w ostatniej chwili zdołali zapobiec. Znany jest Spielman z powiedzenia: „Mam okresy gdzie ciągle przegrywam i słabe notuję wyniki. Wówczas grają przeciwnicy moi nonszalancko i lekceważą starego Spielmana. Wtedy jestem właściwie najgroźniejszy, pokazuję pazury i znowu z dołu winduję się w górę“. Potwierdzeniem tych słów, był ostatnio turniej moskiewski.

W pierwszej piątce, jedno miejsce zajął rosjanin, a 4 miejsca przypadły gościom zagranicznym. Druga piątka naodwrót, obsadzona jest przez 4-ch rosjan i jednego mistrza zagranicznego.

V. i VI. miejsce *Kana* i *Lewenfisza*, jest najzupełniej zasłużone, specjalnie Lewenfisza, który pod koniec turnieju odpadł z pierwszej piątki. Młodziutki Kan, pogromca Botwinnika, jest graczem wielkiego formatu i zdaje się wyrastać na przyszłego konkurenta Botwinnika w Sowietach. *Lilienthal* uratował honor europejskiej klasy i wraz z mistrzami *Ragozinem* i *Romanowskim* zajął jeszcze nagrodzone miejsce. *Ragozin* zalicza się do „narybku“ i jest b. cenionym graczem, zaś Romanowski „zasłużony“ mistrz, jest graczem najwyższej w Sowietach klasy mistrzowskiej.

W drugiej dziesiątce *Alatorcew, Goglidze, Rabinowicz* i *Rjumin* zajmują czołowe miejsca. Wszyscy ci młodzi mistrzowie, w turniejach europejskich stanowiliby pożądaną obsadę, a niejeden z nich zdobyłby i u nas zaszczytny tytuł „arcy“ mistrza. Dalsze miejsca zajmują *Lisiczyn*, zdolny inż.-mechanik, (!) *Bogatyrczuk* i *Stahlberg*. Bogatyrczuk postawił rekord pod względem ilości nierozegranych 13 partyj, oraz zapisał się dobrze wygraną u Botwinnika, natomiast Stahlberg, przedstawiciel Szwecji, zawiódł pokładane w nim nadzieje. Także *Pirc*, przedstawiciel

Jugosławji, nie zadowolił. Zamyka pochód ten najsłabszy z graczy sowieckich *Czechower*, który naogół lepsze miewał wyniki i *Wiera Menszik*, która uzyskała bardzo słaby wynik, zdaje się najsłabszy w jej dotychczasowej karjerze szachowej. Słabą pociechą, mogą być jej dwie remis z Flohrem (!) i Lilienthalem (!).

Mniej dżentelmeńskimi byli Rosjanie przy szachownicy, u których pani Menszik na możliwych 17 gier, zdobyła zaledwie ½ punkta, a to w spotkaniu z Bogatyrczukiem.

Szczegółowe wyniki unaocznia tabela.

Moskwa 1935.	Botwinnik	Flohr	Dr. Lasker	Capablanca	Spielman	Kan	Lewenfisz	Lilienthal	Ragozin	Romanowski	Alatorcew	Goglidze	Rabinowicz	Rjumin	Lisiczyn	Bogatyrczuk	Stahlberg	Pirc	Czechower	Menszyk	Punkty	Nagrody:
Botwinnik	—	0·5	0·5	0·5	1	0	1	0·5	1	1	0·5	1	0·5	1	0·5	0	1	0·5	1	1	13	I-II.
Flohr	0·5	—	0·5	0·5	0·5	0·5	0·5	0·5	0·5	1	0·5	1	1	0·5	1	1	1	1	0·5	0·5	13	
Dr. Lasker	0·5	0·5	—	1	0·5	1	0·5	0·5	0·5	0·5	0·5	1	0·5	0·5	0·5	0·5	0·5	1	1	1	12½	III.
Capablanca	0·5	0·5	0	—	0·5	1	1	0·5	1	0·5	1	0·5	0·5	0	1	0·5	0·5	0·5	1	1	12	IV.
Spielman	0	0·5	0·5	0·5	—	0·5	0·5	0·5	0	1	1	0·5	0	0·5	0·5	0·5	1	1	1	1	11	V.
Kan	1	0·5	0	0	0·5	—	0·5	0	1	0	0·5	0·5	1	1	0	1	1	0·5	0·5	1	10½	VI-VII.
Lewenfisz	0	0·5	0·5	0	0·5	0·5	—	0·5	0·5	0·5	1	0·5	0	1	1	1	1	0·5	0	1	10½	
Lilienthal	0·5	0·5	0·5	0·5	0·5	1	0·5	—	0	0·5	0·5	0·5	0	1	0·5	0·5	0	1	1	0·5	10	VIII-X.
Ragozin	0	0.5	0·5	0	1	0	0·5	1	—	0	0	0·5	0.5	1	0·5	0·5	1	1	0·5	1	10	
Romanowski	0	0	0·5	0·5	0	1	0·5	0·5	1	—	0·5	0·5	1	0	0·5	0·5	1	0	1	1	10	
Alatorcew	0·5	0·5	0·5	0	0	0·5	0	0·5	1	0·5	—	0	0	1	1	0·5	0·5	0·5	1	1	9½	
Goglidze	0	0	0	0·5	0·5	0·5	0·5	0·5	0·5	0·5	1	—	0·5	0·5	0·5	0·5	0	1	1	1	9½	
Rabinowicz	0·5	0	0·5	0·5	1	0	1	1	0·5	0	1	0·5	—	0	0	0·5	0	0·5	1	1	9½	
Rjumin	0	0·5	0·5	1	0·5	0	0	0	0	1	0	0·5	1	—	0	1	1	1	0·5	1	9½	
Lisiczyn	0·5	0	0·5	0	0·5	1	0	0·5	0·5	0·5	0	0·5	1	1	—	0	0·5	0·5	0·5	1	9	
Bogatyrczuk	1	0	0·5	0·5	0·5	0	0	0·5	0·5	0·5	0·5	0·5	0·5	0	1	—	0·5	0·5	0	0·5	8	
Stahlberg	0	0	0·5	0·5	0	0	0	1	0	0	0·5	1	1	0	0·5	0·5	—	0·5	1	1	8	
Pirc	0·5	0	0	0·5	0	0·5	0·5	0	0	1	0·5	0	0·5	0	0·5	0·5	0·5	—	1	1	7½	
Czechower	0	0·5	0	0	0	0·5	1	0	0·5	0	0	0	0	0·5	0·5	1	0	0	—	1	5½	
Menszyk	0	0·5	0	0	0	0	0	0.5	0	0	0	0	0	0	0	0·5	0	0	0	—	1½	

Mistrzowie zagraniczni otrzymali nagrody pieniężne w dolarach (400, 250, 150 i 100 $), mistrzowie rosyjscy otrzymali nagrody w rublach. *Botwinnik*, który zrezygnował z nagrody pieniężnej, otrzymał auto osobowe, zaofiarowane mu przez Komisarjat ludowy dla przemysłu, za świetny wynik w studjach technicznych oraz za znakomite rezultaty w grze szachowej. Botwinnik, który jest obecnie inżynierem „Elektrokombinatu“ w Moskwie, otrzymał więc nagrodę wyjątkową, jaką w Sowietach ofiaruje się najwybitniejszym „udarnikom”. Przy powrocie do Leningradu, oczekiwało go ofiarowane auto na dworcu. Ponadto „Izwiestje“ ufundowały specjalną premję dla mistrza sowieckiego, który uzyska najlepszy rezultat na turnieju z mistrzami zagranicznymi.

Nagrodę powyższą zdobył *Ragozin*. To samo pismo przyznało nagrodę dla mistrza zagranicznego, który uzyska najlepszy wynik z graczami sowieckimi. Nagrodą tą podzielili się wspólnie *Capablanca* i *Flohr*.

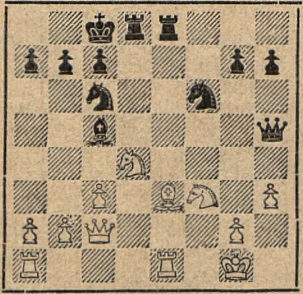
Dział partyj.

Partja Nr. 242. Alechina.

Stahlberg **Lilienthal**

1. e4, Sf6, 2. e5, Sd5, 3. d4, d6, 4. f4, d×e5, 5. f×e5, Sc6, 6. c3, Gf5, 7. Gd3, Hd7, 8. Se2, G×d3, 9. H×d3, e6, 10. 0-0, 0-0-0, 11. Sd2, f6, 12. e×f6, S×f6, 13. Sf3, e5, 14. Hc2, e×d, 15. Se×d4, Gc5, 16. Wfd1, Hg4, 17. h3, Hh5, 18. Ge3, Whe8, 19. Wde1, (Vide diagram!)

Pozycja po 19. posunięciu białych.

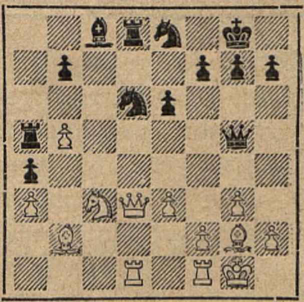
19... W×e3?! (Ciekawa, ale niepoprawna kombinacja). 20. W×e3, W×d4, 21. c×d, S×d4, 22. S×d4, G×d4, 23. Hf2, Hc5, 24. b4! H×b4, 25. Wae1, Hc5, 26. Kh1, G×e3, 27. W×e3, b6, (Czarne mają w konsekwencji dwa piony za jakość. W tej pozycji nie stanowi to jednak wystarczającej rekompensaty). 28. He2, Kb7, 29. Hf3, Hd5, 30. He2, Hc5, 31. We7, Hc1+, 32. Kh2, Hf4, 33. g3, Hg5, 34. We5, Hg6, 35. Hf3, Kb8, 36. We7, h5, 37. Hc3, Se8, (Jest już źle). 38. h4, Kc8, 39. Hf3, Kd8, 40. Wf7, He6. Po tem posunięciu czarne, nie czekając na odpowiedź białych, poddały się, gdyż następuje mat w 4-ch posunięciach. (41. Ha8+, Hc8, 42. Hd5+, Sd6, 43. Hg5+, Ke8 i 44. He7#).

Partja Nr. 243. Nimcowicza

Rjumin **Capablanca**

1. d4, Sf6, 2. c4, e6, 3. Sc3, Gb4, 4. Hc2, d5, 5. a3, G×c3+, 6. H×c3, Se4, 7. Hc2, c5, 8. d×c, Sc6, 9. e3, Ha5, 10. Gd2, H×c5, 11. b4, He7, 12. Gc1! (Doskonałe posunięcie, które oddaje gońcowi diagonalę a1—h8!) 12... a5, 13. b5, Se5, 14. Gb2, Sg4, 15. Sh3, Hh4, 16. g3, Hh6, 17. He2! (Z groźbą 18. f3!) Sgf6, 18. Sf4, 0—0, (Wskazane było zaniechać rochady i grać na atak 18... g5) 19. Gg2, d×c4? 20. H×c4, Sd6, 21. Hd3, Wfd8, 22. Wad1, (Czarne są zupełnie sparaliżowane, figury ich wogóle nie grają. Dziwnie blado wygląda gra Capablanci). 22... Sfe8, 23. 0—0, a4, (By zwolnić wieżę a). 24. Se2, Wa5,

Pozycja po 25. posunięciu czarnych.

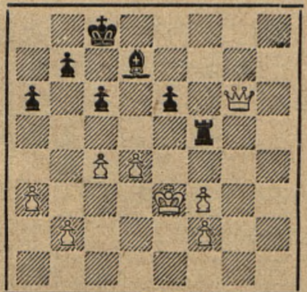
25. Sc3, Hg5, 26. Hd4, b6, 27. Hb4, Wa7, 28. Wd2, h6, 29. Wfd1, Gd7. (W tej pozycji Capablanca przekroczył czas i wygranę przyznano Rjuminowi, który i tak wygrywał przez 30. W×d6).

Partja Nr. 244. Francuska.

Dr. Lasker Capablanca

1. e4, e6, 2. d4, d5, 3. Sc3, Gb4, 4. Se2, d×e4, 5. a3, Ge7, 6. S×e4, Sf6, 7. Se2—c3, Sbd7, 8. Gf4, S×e4, 9. S×e4, Sf6, 10. Gd3, 0—0, 11. S×f6+, G×f6, 12. c3, Hd5, 13. He2! c6, 14. 0—0, Wfe8, 15. Wad1! Gd7, 16. Wfe1, Ha5, 17. Hc2, g6, 18. Ge5, Gg7, 19. h4! Hd8, 20. h5, Hg5, 21. G×g7, K×g7, 22. We5, He7, 23. Wde1, Wg8, 24. Hc1, Wad8, 25. We3, Gc8, 26. Wh3, Kf8, 27. Hh6+, Wg7, 28. h×g6, h×g, 29. G×g6! (Jeśli f×g, wygrywa Hh8+!) Hf6, 30. Weg5, Ke7, 31. Wf3! H×f3, 32. g×f3, Wdg8, 33. Kf1! W×g6, 34. W×g6, W×g6, 35. Hh2, Kd7, 36. Hf4! f6, 37. c4, a6, 38. Hh4, Wg5, 39. Hh7+, Kd8, 40. Hh8+, Kc7, 41. H×f6, Wf5, 42. Hg7+, Gd7, 43. Ke2, Kc8, 44. Hh8, Kc7, 45. Hh2, Kc8, 46. Hd6, Wh5, 47. Ke3, Wf5, 48. Ke4, Wh5, 49. Hf8+, Kc7, 50. Hf4+, Kc8, 51. Hd6, Wf5, 52. Hg3, Wh5, 53. Hg4, Wf5, 54. Ke2, Wh5, 55. Kd2, Wf5, 56. Ke3, Wh5, 57. Hf8+, Kc7, 58. Hf4+, Kc8, 59. Hd6, Wf5, 60. Hg3, Wh5, 61. Hg4, Wf5, 62. Hg8+, Kc7, 63. Hg3+, Kc8, 64. Hg6. (Vide diagram!).

Pozycja po 60. posunięciu białych.

W tej pozycji partja została przerwana i Capablanca oddał posunięcie do koperty. Widocznie jednak uważał za bezcelowe dalsze granie partji, gdyż po przeprowadzonej analizie, doszedł do wniosku, że partja jego jest przegrana i w dniu dokończenia partji wiszących, poddał partję bez dalszej gry. Plan wygrania białych opiera się na przeprowadzeniu króla białego na pole „b6“ przy wczesnem zagraniu c4—c5 i opanowaniu w dalszym ciągu pola „d6“ przez hetmana. Partja Laskera z Capablancą stanowiła jedną z największych sensacyj turnieju w Moskwie. Capablanca, który przed 13-tu laty odebrał Laskerowi tytuł mistrza świata, spotkał się z nim następnie w Nowym Jorku w r. 1924, gdzie wprawdzie partję z Laskerem wygrał, jednakowoż Lasker zdobył przed nim pierwsze miejsce. W r. 1925. grają obaj ze sobą w Moskwie z wynikiem remisowym, lecz Lasker również zdobywa miejsce przed Capablancą. Bogoljubow był I-szy, Lasker II-gi, Capablanca III-ci. Obecne spotkanie miało niesłychanie emocjonujący przebieg, specjalnie Lasker nadał grze bardzo ostry charakter.

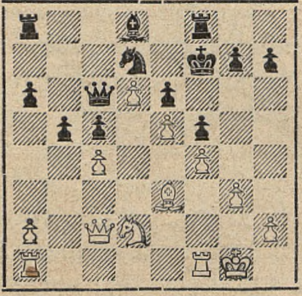
O rozmiarze zainteresowania powyższą partją świadczy fakt, że korespondent Hearsta przekablował ją natychmiast do Ameryki, zaś klubowi szachowemu w Buenos-Aires, przebieg partji podawano telefonicznie co godzinę.

Partja Nr. 245. Hetmańska.

Botwinnik **Lewenfisz**

1. d4, d5, 2. c4, d×c, 3. Sc3, Sf6, 4. Ha4+, c6, 5. H×c4, Gf5, 6. Sf3, Sbd7, 7. g3, Se4? 8. Gg2, Sd6, 9. Ha4, Sb6, 10. Hd1, Hc8, 11. 0—0, Gh3, 12. e4, G×g2, 13. K×g2, e6, 14. d5! Ge7, 15. e5, Sb5? 16. d6! S×c3, 17. b×c3, Gd8, 18. Hd4, c5, 19. Hg4, Wg8, 20. He4, Wh8, 21. Ge3, Sbd7, 22. Sd2, f5, 23. Ha4, Kf7, 24. f4, a6, 25. Kg1, b5, 26. Hc2, Hc6, 27.

Pozycja po 27. posunięciu czarnych.

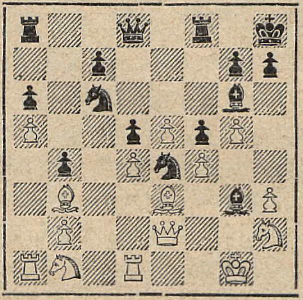
c4, Wf8, 28. Sb3, b4, 29. a3! b×a, 30. W×a3, a5, 31. Hg2, H×g2+, 32. K×g2, a4, 33. S×c5, S×c5, 34. G×c5, Wac8, 35. Gf2, W×c4, 36. Wfa1, Wc2, 37. Wa2, W×a2, 38. W×a2, Kg6, 39. W×a4, Wf7, 40. Wa8, Wd7, 41. Kf3, Kf7, 42. Ke2 i biały król dojdzie bez przeszkody do pola c6. Czarne poddały się.

Partja Nr. 246. Hiszpańska.

Rjumin **Botwinnik**

1. e4, e5, 2. Sf3, Sc6, 3. Gb5, a6, 4. Ga4, Sf6, 5. 0—0, Ge7, 6. He2, b5, 7. Gb3, d6, 8. c3, 0—0, 9. d4, Gg4, 10. Wfd1, e×d, 11. c×d, d5, 12. e5, Se4, 13. h3, Gh5, 14. a4, b4, 15. a5, Kh8, 16. g4, Gg6, 17. Sh2, Gh4, 18. Ge3, f5! 19. f4, Gg3! 20. g5, h6, 21. g×h6,

Pozycja po 20. posuniciu białych.

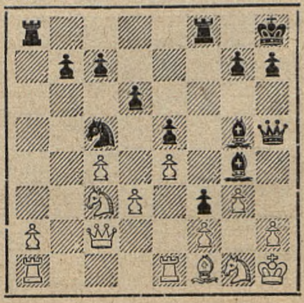
g×h, 22. Sd2, Se7, 23. Kh1, He8, 24. Wg1, Gh5, 25. Sf3, Wg8, 26. Sf1, Hf7, 27. Gd1, Wg7, 28. Wc1, c6, 29. Wc2, Wag8, 30. Wg2, G×f4, 31. H×a6, W×g2, 32. W×g2, W×g2, 33. K×g2, Hg6+, 34. Kh1, G×e3, 35. S×e3, Sf2+, 36. Kh2, S×d1. Białe poddały się.

Partja Nr. 247. Holenderska.

Wiera Menszyk **Rjumin**

1. Sf3, f5, 2. g3, Sf6, 3. Gg2, d6, 4. 0—0, e5, 5. d3, Ge7, 6. c4, 0—0, 7. Sc3, He8, 8. b4, Hh5, 9. Hb3, Kh8, 10. We1, Sbd7, 11. e4, a5, 12. Gg5, a×b, 13. G×f6, G×f6, 14. H×b4, Sc5, 15. Hb1, f4, 16. Kh1, Gg4, 17. Sg1, Gg5,

Pozycja po 19. posunięciu białych.

18. Hc2, f3, 19. Gf1, Wf6, 20. h3, Wh6, 21. Sd5, Se6, 22. Hb2, b6, 23. a4, Wf8, 24. a5, b×a5, 25. W×a5, Gd8, 26. Se3, G×h3.

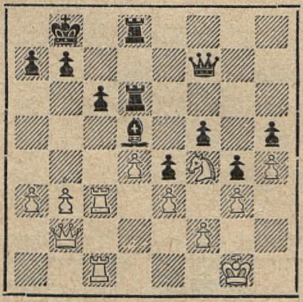
Białe poddały się, gdyż po 27. S×h3, wygrywa Sg5!

Partja Nr. 248. Hetmańska.

Flohr **Pirc**

1. d4, d5, 2. Sf3, Sf6, 3. c4, c6, 4. Sc3, e6, 5. Hb3, Se4, 6. Gf4, Ha5, 7. e3, Sbd7, 8. Gd3, g5, 9. Gg3, h5, 10. c×d5, e×d5, 11. G×e4, d×e4, 12. Se5, S×e5, 13. G×e5, Wh6, 14. h4, g4, 15. 0—0, f5, 16. Wfd1, Hb4, 17. Hc2, Gd6, 18. a3, Hc4, 19. b3, Hf7, 20. G×d6, W×d6, 21. g3, Ge6, 22. Wab1, 0—0—0, 23. Se2, Kb8, 24. Sf4, Gd5, 25. Wc1, Wd7, 26. Hb2, Wd6, 27. Wc3, Wd7, 28. Wbc1,

Pozycja po 28. posunięciu czarnych.

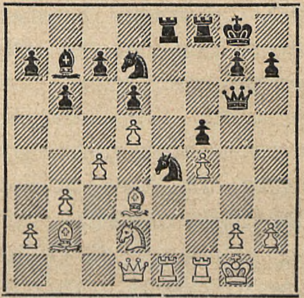
Wd7-d6, 29. a4, Hfe8, 30. b4, a6, 31. Wc5, Hf7, 32. b5, c×b, 33. a×b, Wb6, 34. Hb4, W×b5, 35. W×b5, a×b5, 36. H×b5, Wd8-d6, 37. Ha5, b6, 38. Wb1. Czarne poddały się.

Partja Nr. 249. Indyjska.

Flohr **Rabinowicz**

1. d4, Sf6, 2. Sf3, e6, 3. c4, Gb4+, 4. Sbd2, b6, 5. e3, Gb7, 6. Gd3, Se4, 7. 0—0, f5, 8. Hc2, G×d2, 9. S×d2, Hh4, 10. Sf3, He7, 11. He2, 0—0, 12. Sfd2, d6, 13. b3, Sbd7, 14. Gb2, Wae8, 15. Wae1, e5, 16. f4! e×d4, 17. e×d! Hf7, 18. Hd1, Hg6, 19, d5, c6, 20.

Pozycja po 19. posunięciu białych.

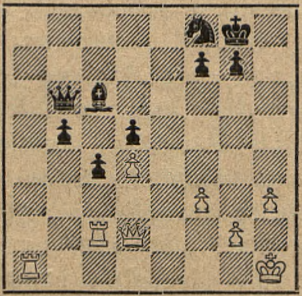
d×c, G×c6, 21. S×e4, f×e4, 22. Gc2, Sc5, 23. We3! We7, 24. Wg3, Hh6, 25. Wh3, Hg6, 26. Wg3, Hh6, 27. f5! e3, 28. He2, Scd7, 29. Wh3, Hg5, 30. Wh5, H×g2+, 31. H×g2, G×g2, 32. K×g2, Sf6, 33. G×f6, W×f6, 34. Wh3, Wf6-f8, 35. We1, Wfe8, 36. W×h7! b5, 37. f6, g×f6, 38. W×e7, W×e7, 39. Kf3, b×c, 40. b×c4. I czarne poddały się.

Partja Nr. 250. Nimcowicza.

Lilienthal **Ragozin**

1. d4, Sf6, 2. c4, e6, 3. Sc3, Gb4, (Jeden z najlepszych znawców tej obrony, arcymistrz Nimcowicz, na cześć którego została ona nazwana jego imieniem, oświadczył w swoim czasie, że obrona ta nigdy nie będzie obalona, t. j., że prawidłowość jej nigdy nie okaże się wątpliwą. Możliwe, że to nie zupełnie odpowiada

rzeczywistości, jednakże „obrona Nimcowicza“, dzięki ukrytym w niej bogatym możliwościom kontr-gry, bardzo często jest stosowana w praktyce turniejowej). 4. a3, G:c3, 5. b:c3, c5, 6. f3, d5, 7. e3, Sc6, 8. c:d, e:d5, 9. Gd3, 0—0, 10. Se2, We8, 11. 0—0, a6, 12. He1, b5, 13. Hf2, (Grożąc przerwaniem w centrum przez e3—e4. Następnem posunięciem czarne przeciwdziałają temu i w dalszym ciągu usiłują zapobiec temuż groźnemu posunięciu). 13... Ge6, 14. h3, Wa7! 15. Gd2, (Białe odstępują od planu przeforsowania e3—e4, co już jest pewnym sukcesem czarnych). 15... Hb6, 16. Wfb1, Wa—e7, 17. a4, c4, 18. Gc2, Gc8, 19. Sg3, h5! (Ostatecznie przeszkadzając urzeczywistnieniu e3—e4). 20. Se2, Sd8, 21. Wa2, Gd7, 22. a:b, a:b, 23. Wba1, Gc8, 24. Wab2, Gd7, 25. Hh4, Se6, 26. Kh1, (Źle byłoby 26. e4, wobec Sf8! i nie można 27. e5, wobec W:e5). 26... Sf8, 27. Sg3, W:e3!! (Zupełnie nieoczekiwane i czysto pozycyjne poświęcenie jakości). 28. G:e3, W:e3, 29. S:h5, S:h5, 30. H:h5, Gc6, 31. Hg5, W:c3, 32. Hd2, W:c2! (To drugie i już wymuszone poświęcenie jest następstwem pierwszej ofiary. 33. W:c2, (V. diag.!)

33... Se6, 34. Wd1, b4! (Dwa wolne piony „b“ i „c“ muszą się jeszcze napracować i ich połączone działania doprowadzają do kapitulacji białych). 35. Wcb2, b3, 36. Hc3, Sc7, 37. We2, Ha7, 38. Hb4, Sb5, 39. We7, Ha3, 40. He1, c3, 41. We8+, G:e8, 42. H:e8+, Kh7, 43. H:f7, (Białe dążą do nierozegranej, lecz tę możliwość czarne im odbierają). 43... Ha8! 44. We1, Sd6, 45. Hc7, c2! 46. H:d6, b2! (Rzadko spotykany zgodny i zwycięski pochód pionów). 47. Hf4, Hc6!

Białe poddały się.

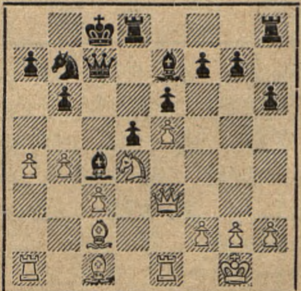
(Uwagi mistrza Ragozina — według moskiewskiej „Prawdy“).

Partja Nr. 251. Indyjska.

Spielman — Alatorcew

1. d4, Sf6, 2. Sf3, b6, 3. e3, Gb7, 4. Sbd2, e6, 5. Gd3, c5, 6. c3, Sc6, 7. 0—0, Hc7, 8. He2, Ge7, 9. e4, c×d, 10. S×d4, d5, 11. S×c6, G×c6, 12. e5, Sfd7, 13. Sf3, Sc5, 14. Gc2, Gb7, 15. We1, Ga6, 16. He3, h6, 17. Sd4, 0-0-0, 18. a4, Sb7, 19. b4, Gc4, 20. Gd3,

Pozycja po 19. posunięciu czarnych.

G×d3, 21. H×d3, Hc4, 22. H×c4+, d×c, 23. Sc6, Wd7, 24. S×a7+, Kb8, 25. Sb5, Gd8, 26.

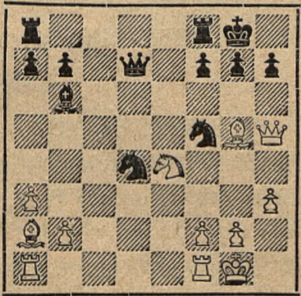
Ge3, Gc7, 27. Gd4, Wc8, 28. a5, b×a5, 29. Sa7! We8, 30. Sc6+, Ka8, 31. b×a5, Wd5, 32. Gb6, Wd7, 33. We4, Sd8, 34. Sb4, Kb7, 35. W×c4, G×b6, 36. a×b, K×b6, 37. Wab1, Ka7? 38. Sc6+ i czarne poddały się, gdyż po S×c6, nastąpi Wa4+ i mat.

Partja Nr. 252. Angielska.

Botwinnik — Stahlberg

1. c4, e6, 2. Sc3, d5, 3. d4, c5, 4. c×d, e×d, 5. Sf3, Sc6, 6. e3, c4, 7. Ge2, Gb4, 8. 0—0, Sge7, 9. e4, d×e, 10. S×e4, 0—0, 11. G×c4, Gg4, 12. a3, Ga5, 13. Ga2, Gb6, 14. h3, G×f3, 15. H×f3, S×d4, 16. Hh5, Sef5, 17. Gg5,

Pozycja po 17. posunięciu czarnych.

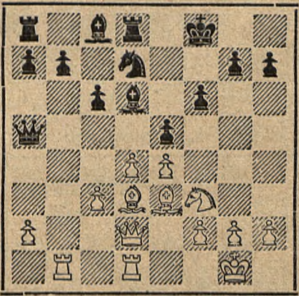
Hd7, 18. Hg4, Kh8, 19. Wad1, Hc6, 20. Sc3, Wae8, 21. Gb1, He6, 22. Wfe1, Hc8, 23. Sd5, h6, 24. S×b6, a×b, 25. Gd2, W×e1+, 26. W×e1, Wd8, 27. Gc3, Hc5, 28. He4, Hc6, 29. Hf4, Hb5, 30. Kh2, Kg8, 31. We5, Hf1, 32. G×f5, Se2, 33. Gh7+! Kh8, 34. W×e2, H×e2, 35. H×f7! Czarne poddały się.

Partja Nr. 253. Hetmańska.

Spielman — Pirc

1. d4, d5, 2. c4, c6, 3. Sf3, Sf6, 4. Sc3, e6, 5. Gg5, Sbd7, 6. e3, Ha5, 7. c×d, S×d5, 8. Hd2, (Posunięcie Johnera, które zdaje się być lepsze aniżeli Hb3). 8... Gb4, 9. Wc1, 0—0, 10. e4, S×c3, 11. b×c3, Ga3, 12. Wb1, e5! 13. Gd3, Gd6, (Czarne tracą czas manewrami gońca, wskazany był dalszy rozwój figur). 14. 0—0, f6? (Wszystko dla wzmocnienia punktu e5, co oczywiście jest chybionym planem, gdyż Gd6, jest słabo obronny, a przeciwnikowi oddaje diagonalę a2—g8). 15. Ge3, Wd8, 16. Wfd1, Kf8? (Zamiast Kh8. Gru-

Pozycja po 16. posunięciu czarnych.

by błąd, gdyż wystawia króla na morderczy atak Spielmanowski). 17. Gc4! Sb6, 18. Gb3, e×d4, 19. G×d4, Gg4, (Na c5, to Ge5! f×e5, Hg5 z wygraną). 20. He3, Hh5, (Groziło G×f6, co poprzednio nie mogło nastąpić przez G×h2+!) 21. e5, f×e5, 22. Gc5, G×c5, 23. H×c5+, Ke8, 24. We1, (Zbliża się koniec walki). 24... Sd7, 25. W×e5+! (Piękne posunięcie! Na H×e5, nastąpi G×f7+! i He5 zostanie zabrany szachem. Oryginalna odmiana!) 25... S×e5, 26. S×e5, Ge6, 27. We1 (G×e6? Wd1+!). Wd2, 28. G×e6, He2, (Ostatnia próba ratunku. Czarne

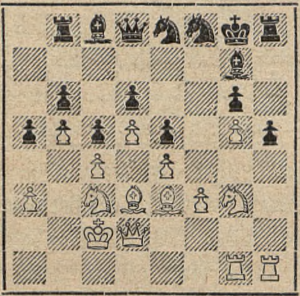
jednak giną w powodzi szachów). 29. Gf7+, Kd8, 30. Hf8+, Kc7, 31. He7, Kc8, 32. Ge6+, Kb8, 33. Sd7+. Kc7, 34. Sc5+. Czarne poddały się, gdyż na Kb6, nastąpi H×b7+ i Hb4#.

Partja Nr. 254. Angielska.

Capablanca **Wiera Menszik**

1. d4, Sf6, 2. c4, g6, 3. Sc3, Gg7, 4. e4, d6, 5. f3, 0—0, 6. Ge3, e5, 7. Sge2, a6, 8. Hd2, Gd7, 9. d5, Sfe8, 10. g4, h6, 11. h4, Kh7, 12. Sg3, c5, 13. Gd3, Ha5, 14. He2, Wh8, 15. a3, Hd8, 16. b4, b6, 17. Hb2, Gc8, 18. Ke2, Sbd7, 19. Wag1, Wb8, 20. b5, a5, 21. Kd1, Kg8, 22. Hd2, Sf8, 23. Kc2, f6, 24. g5, f:g5, 25. h:g5, h5,(V. diag.)

Pozycja po 25. posunięciu czarnych.

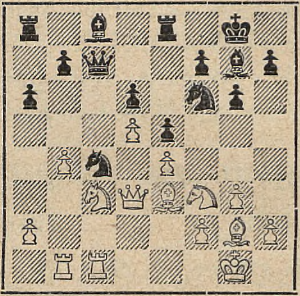
26. Sf5! Kf7, 27. Sh4, He7, 28. Hh2, Sc7, 29. Wgf1, Ke8, 30. f4! e:f, 31. G:f4, Kd7, 32. G:d6! Czarne poddały się, gdyż na H:d6, wygrywa 33. Wf7.

Partja Nr. 255. Indyjska.

Pirc **Rjumin**

1. d4, Sf6, 2. Sf3, g6, 3. g3, Gg7, 4. Gg2, 0—0, 5. 0—0, d6, 6. c4, Sbd7, 7. Sc3, e5, 8. b3, Wfe8, 9. e4, c6, 10. Hd2, Ha5, 11. Wab1, a6, 12. Wfd1, Sf8, 13. b4, Hc7, 14. d5, c×d, 15. c×d, Sf6-d7, 16. Hd3, Sb6, 17. Ge3, Sc4, 18. Wc1,

Pozycja po 18. posunięciu białych.

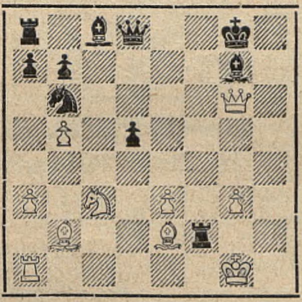
S×e3, 19. H×e3, Hd8, 20. Sd2, Sf8-d7, 21. Sc4, Gf8, 22. Gh3, Sf6, 23. G×c8, W×c8, 24. Sa5, We7, 25. f3, Wec7, 26. Se2, Wc2, 27. S×b7, Hd7, 28. Sa5, Hb5, 29. Sc3? W×c3. I białe poddały się.

Partja Nr. 256. Nimcowicza.

Flohr **Lisyczyn**

1. d4, Sf6, 2. c4, e6, 3. Sc3, Gb4, 4. e3! (Posunięcie Rubinsteina! Można też tu grać: Hc2, Hb3, Gd2, Sf3 lub a3). 4... 0—0, (Wedle wynalazcy tego otwarcia, arcymistrza Nimcowicza, powinno tu nastąpić koniecznie 4... G×c3, następnie He7 z przygotowaniem e6—e5, co odpowiada idei założonej przez czarnych gry). 5. Sge2! d5, 6. a3, Ge7, 7. c×d, e×d5, 8. Sg3, c5, 9. Gd3, Sc6, 10. 0—0, g6? (Niepotrzebnie osłabia skrzydło króla, zamiast konsekwentnie grać 10... c×d, 11. e×d, S×d4, 12. G×h7+, K×h7, 13. H×d4, Ge6 i t. d. co dałoby czarnym równorzędną grę). 11. d×c5! G×c5, 12. b4, Gd6, 13. b5, Se5,

14. Ge2, Sg4, 15. Gb2, h5, 16. h3, h4, (Bicie 16... S×e3, miałoby swoje ujemne strony, po 17. f×e3, G×g3, 18. Hd4!) 17. h×g, h×g, 18. Hd4, Sfd7, (Groziło S×d5 z natychmiastowem rozstrzygnięciem). 19. g5, g×f2+? (Po tem posunięciu atak białych jest nie do odparcia. Możliwości długiego oporu dawało 19... H×g5, 20. S×d5, Hh6 i t. d.) 20. W×f2, Ge5, 21. Hh4, Sb6, 22. g3! f5, 23. e×f6, G×f6, 24. Hh6, Gg7, 25. H×g6, W×f2, (Vide diagram!)

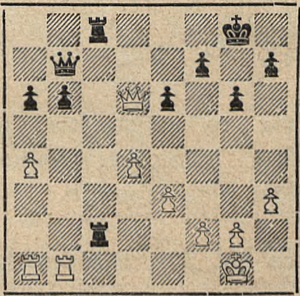
26. Se4! (Po 26. K:f2, Hf8 i Gf5, czarne wydostałyby się z matni, podczas gdy ta obliczona ofiara kombinacyjna szybko decyduje o wygranej). 26... Wf7, (Stosunkowo najlepsze było 26... Hf8, co w rezultacie doprowadziłoby do końcówki, z przewagą piona dla białych). 27. Sg5! Wf6, 28. G:f6, H:f6, (Czarne tracą hetmana, ale po Sg5! nie było już dla nich ratunku). 29. Hh7, Kf8, 30 Waf1, H:f1, 31. G:f1, Gd7, 32. Hg6, Ge8, 33. Hf5, Kg8, 34. Gh3. I czarne poddały się.

Partja Nr. 257. Hetmańska.

Alatorcew **Capablanca**

1. d4, Sf6, 2. c4, e6, 3. Sc3, d5, 4. Gg5, Ge7, 5. e3, 0—0, 6. c×d, S×d5, 7. G×e7, H×e7, 8. Sf3, S×c3, 9. b×c, b6, 10. Ge2, Gb7, 11. 0—0, c5, 12. Se5, Sc6, 13. S×c6, G×c6, 14. Gf3, Wac8, 15. a4? c×d, (I teraz białe nie mogą odbić 16. e×d, spowodu G×f3 i pion c3 jest słaby. To oddaje inicjatywę czarnym). 16. c×d, g6, 17. G×c6, W×c6, 18. Hd3, Hb7, 19. Wfb1, Wf8-c8! 20. h3, a6, 21. Ha3, Wc2, 22. Hd6?

Pozycja po 22. posunięciu białych.

W×f2!! (Elegancka i poprawna ofiara!). 23. Hg3, (Na K×f2, nastąpiłoby Wc2+, 24. Ke1, H×g2, 25. Hb8+, Kg7, 26. He5, f6 i białe nie są w stanie obronić mata). 23... Wfe2 (z groźbą Wc8-c2!).

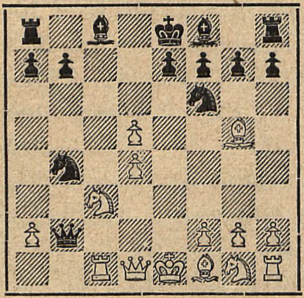
Białe poddały się.

Partja Nr. 258. Angielska.

Botwinnik **Spielman**

1. c4, c6, 2. e4, d5, 3. e×d, c×d5, 4. d4, Sf6, (Wytworzył się warjant obrony Caro-Kann, specjalnie gorliwie grany w Sowietach). 5. Sc3, Sc6, 6. Gg5, Hb6? (Idea Spielmana — ale jak się okaże, fałszywa). 7. c×d, H×b2? (Błąd! najlepszy był jeszcze odwrót skoczka na b8). 8. Wc1! (Dobre po-

sunięcie, ale do wygranej prowadziło również 8. Sa4!) 8... Sb4, 9.

Sa4, H×a2, 10. Gc4! Gg4, 11. Sf3. Czarne poddały się, gdyż muszą oddać figurę by ocalić hetmana. 11... Ha3, 12. Wc3, Sc2+, 13. H×c2.

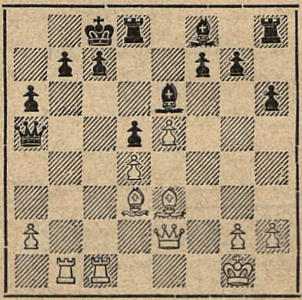
Była to najsłabsza partja Spielmana i zarazem najkrótsza w turnieju moskiewskim.

Partja Nr. 259. Wiedeńska.

Kan **Botwinnik**

1. e4, e5, 2. Sc3, Sf6, 3. f4, d5, 4. f:e4, S:e4, 5. Sf3, Sc6, (Najlepszy system obronny jest dla czarnych 6... Ge7, 0—0, z następnem f6). 6. He2, (Ciekawa inowacja. Zazwyczaj grają tu 6. Gb5), 6... Gf5, (Lepsze jest S:c3). 7. Hb5! Sc5, 8. d4, a6, 9. He2, Se4, 10. He3, S:c3, 11. b:c3, G:c2, (Bicie tego piona przysparza tylko czarnym dużo kłopotu, zaś białe otrzymują przewagę pozycyjną tanim kosztem). 12. Hf2, Gf5, (Na 12... Gg6, nastąpiłoby 13. h4!) 13. Sh4! Ge6, 14. Gd3, Hd7, 15. 0—0, Sa5, (Zamiast tego konieczne było 15... g6). 16. Sf5! 0-0-0, (Czarne nie mają wyboru, gdyż g7—g6 nie mogło nastąpić spowodu Sh6). 17. He2! (Z groźbą G:a6). 17... Hc6, 18. Wab1, h6, 19. Gd2, Sc4, 20. Se3, S:e3, 21. G:e3, H:c3, (O ileby czarne nie biły piona c3, to białe kontynuują swój atak, przez Wb3 i Wfb1), 22. Wfc1, Ha5, (Vide diagram!)

Pozycja po 22. posunięciu czarnych.

23. Hc2! (Grozi Gd2) 23... c6, 24. Gd2, Hc7, 25. Ha4! (Obecnie powstały dwie dalsze groźby: G:a6 lub W:b7), 25... Wd7, (Na 25... Kd7, prowadzi do wygranej Ga5, G:d8 i ewentualnie G:a6). 26. G:a6!

Czarne poddały się. Młodociany mistrz Kan rozegrał wprost wzorowo niniejszą partję.

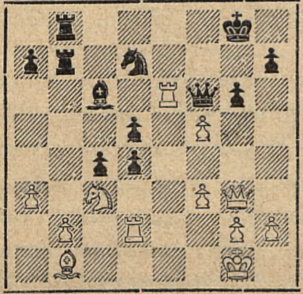
Partja Nr. 260. Hetmańska.

Kan **Lasker**

1. d4, d5, 2. c4, c6, 3. c:d, c:d, 4. Sc3, Sc6, 5. Sf3, Sf6, 6. Gf4, Gf5, 7. Hb3, Sa5, 8. Ha4, Gd7, 9. Hc2, Wc8, 10. e3, b5! 11. a3, e6, 12. Gd3, Ge7, 13. Se5, Sc4, 14. He2, 0—0, 15. 0—0, Ge8, 16. Wc1, Sd7, 17. S:c4, b:c4, 18. Gb1, f5, 19. f3, Sb6, 20. Gc2, Gd6, 21. G:d6, H:d6, 22. Wcd1, Gd7, 23. Hd2, Gc6, 24. Wfe1, Wcd8, 25. We2, Wd7, 26. Wd—e1, g6, 27. Wed1, Wfb8, 28. He1, Wdb7, 29. W1d2, Sbd7, 30. Gb1,

e5, 31. Hg3, He6, 32. e4, e:d! 33. e:f, Hf6! 34. We6, d:c3!! 35. W:f6,

Pozycja po 34. posunięciu białych.

c:d2, 36. W:g6, h:g6, 37. H:g6, Kf8, 38. Hd6, Ke8, 39. Gc2, Wb6, 40. f6, Kd8, 41. f7, Ke8, 42. f8-H, S:f8, 43. H:f8, Kb7, 44. Hf6, Ka6, 45. Hd6, Wbe8, 46. h4, We1, 47. Kh2, Wc1, 48. Gf5, d1-H, 49. Gc8, Ka5.

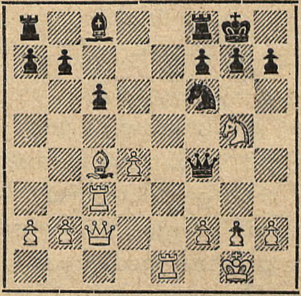
Białe poddały się.

Partja Nr. 261. Hetmańska.

Lewenfisz **Rjumin**

1. d4, Sf6, 2. c4, e6, 3. Sc3, d5, 4. Gg5, Ge7, 5. e3, 0—0, 6. Sf3, Sbd7, 7. Wac1, c6, 8. Gd3, d:c4, 9. G:c4, Sd5, 10. G:e7, H:e7, 11. 0—0, S:c3, 12. W:c3, e5, 13. Hc2! e:d, 14. e:d, Sf6, 15. Wfe1, Hd6, 16. Sg5,

Pozycja po 16. posunięciu czarnych.

Hf4, 17. S:f7! b5, 18. Gb3, W:f7, 19. We7! Sd5, 20. G:d5, c:d, 21. W:c8, W:c8, 22. H:c8, Wf8, 23. He6, Kh8, 24. He3, Hf5, 25. g3, h6, 26. Kg2, a6, 27. We5, Hc2, 28. He2, Hc4, 29. H:c4, d:c4, 30. Wc5, Kg8, 31. a4, Wd8, 32. a:b, a:b, 33. d5, Wb8, 34. Kf3, Kf7, 35. Ke3, Ke7, 36. Kd4, Kd7, 37. Kc3, Kd6, 38. Kb4, Wf8, 39. f4, g5, 40. f:g, h:g5, 41. W:b5, Wf2, 42. K:c4, W:b2, 43. Wb6, Kd7, 44. Wb7, Kd6, 45. Wb6, Kd7, 46. Wg6, W:b2, 47. W:g5, Wb1, 48. Wg6, Wd1, 49. Kc5, Wc1, 50. Kd4, We1, 51. g4, Ke7, 52. g5, Wd1, 53. Kc5, Wc1, 54. Kb6, Wd1, 55. We6, Kd7, 56. Kc5, Wc1, 57. Kd4, Wg1. 58. g6. Czarne poddały się.

Wiadomości ze świata.

Czechosłowacja. Trzeci z rzędu *turniej oficerów* o mistrzostwo armji czeskiej dał następujący wynik: I. *Dr. Treybal* 9½, II. *Pelikan* 9½ III. *Hromadka* 8½, IV. Barta 7, V. Pokorny 6, VI. Kühn 6, i t. d.

Rosja Sowiecka. *Exmistrz świata Capablanca* i *zwycięsca turnieju moskiewskiego — arcymistrz Flohr*, dali szereg seansów simultanowych w niektórych miastach rosyjskich.

Wyniki obu tych najlepszych simultanistów świata świadczą najlepiej o przeciętnej sile rosyjskich szachistów, którzy bezsprzecznie repre-

zentują najwyższy poziom na kontynencie. Capablanca rozegrał w Moskwie 30 partyj, i po 7-mio godzinnej ciężkiej grze wygrał zaledwie 7, przegrał 14, zremisował zaś 9. W Leningradzie po 10-cio godzinnej walce na 30 partyj wygrał 10, przegrał 11, zremisował 9. Razem z 60 partyj uzyskał 26 punktów, a więc niżej 50%.

Także Flohr nie odniósł sukcesów. Flohr grał łącznie w Mińsku 50 partyj, z czego 18 wygrał, 11 przegrał, 21 zremisował, zaś w Moskwie również na 50 gier, 12 wygrał 20 przegrał, a 18 zakończył nierozegraną. Na 100 p. więc możliwych, uzyskał $49\frac{1}{2}$. Niespełna więc 50%. Rosja więc nie jest Hiszpanją czy Francją, gdzie simultaniści w pokazach publicznych biją graczy do zera, t. j. na 100% możliwych, osiągają zazwyczaj 80 do 90% możliwych. Zdaje się, że szachy w Sowietach doszły do takiego rozwoju, że gra simultanowa jest prawie że tam rzeczą zbyteczną.

Wiadomości krajowe.

Drohobycz. Dnia 24. marca rozpoczął się tu poraz pierwszy wielki turniej o mistrzostwo m. Drohobycza przy udziale 55 zawodników (!) podzielonych na 5 grup, z tem że do finału wejdzie po 3 pierwszych z każdej grupy, razem 15 graczy. Turniej jest w pełnym toku.

Warszawa. *Turniej pań* odbywający się w stolicy zakończy się 22. bm. jednak tak mistrzostwo jak i cztery pierwsze miejsca zostały już przesądzone. Mistrzynią Warszawy została sympatyczna i bardzo utalentowana studentka uniwersytetu p. *Regina Gerlecka*, osiągając wynik 100 proc.! Z granych 11 partyj wygrała wszystkie. Drugie miejsce z 9 p. zdobyła młodziutka p. *Kowalska*. Rokuje ona również jak najlepsze nadzieje. III. miejsce z $8\frac{1}{3}$ p. zaięła p. *dr. med. Hermanowa*, doskonała szachistka wkładająca jednak w grę mało zaciętości i woli zwycięstwa. Na czwartem dopiero miejscu znalazła się pogromczyni Spielmana w symultanie, p. *Januszewska*. Grała ona w tym turnieju słabiej niż grywała w turniejach męskich. Zdobyła $7\frac{1}{2}$ p., jednakże zaliczyć ją trzeba do naszej elity szachowej i spodziewać się można po niej jeszcze niejednego sukcesu. Resztę rezultatów podamy w następnym numerze.

* * *

Z powodu urlopu prezesa Polskiego Związku Szachowego, p. dyr. Departamentu J. Rogozińskiego obowiązki prezesa pełni p. *wojewoda warszawski dr. Bronisław Nakoniecznikow-Klukowski.* Komitet olimpijski przewiduje utworzenie regjonalnych komitetów w Łodzi, we Lwowie i na Śląsku dla zbierania funduszów. Z państw ostatnio zgłoszonych do turnieju narodów należy wymienić Argentynę.

Turniej kwalifikacyjny przedolimpijski.

Dnia 19. maja r. b. rozpocznie się w Warszawie 2-gi turniej przedolimpijski o charakterze kwalifikacyjnym. Zdobywca pierwszego miejsca w tym turnieju wchodzi bezspornie do reprezentacji polskiej. Pozostałe 4 miejsca ustali komisja kwalifikacyjna turnieju przedolimpiskiego wedle własnej oceny (niezależnie od wyników graczy).

Z imiennie zaproszonych polskich mistrzów przyjęli zaproszenie i tem samem zaliczeni zostali do liczby uczestników turnieju następujący panowie: **Dr. Cukierman** z Paryża, **dr. Kohn** z Łomży, pp. **Frydman Paulin i Makarczyk** z Warszawy, **Regedziński** z Łodzi. Ponadto biorą udział w tym turnieju zdobywcy 3-ech pierwszych miejsc na turnieju eliminacyjnym łódzkim: pp. **red. Friedman Henryk, Gerstenfeld** i **Szechter** ze Lwowa. W drodze wyjątku spowodu uzyskania równej ilości punktów dopuszczono pp.: **Szpiry** i **Frydmana A.** z Łodzi.

Prawdopodobnie w turnieju tym weźmie również udział poza konkursem arcymistrz **dr. Tartakower,** który wchodzi do reprezentacji państwowej bez potrzeby rozgrywania turnieju. Ponieważ przewiduje się 14—15 miejsc w tym turnieju spodziewać się należy, że zgłoszą się gracze na podstawie imiennego zaproszenia, a to: **Najdorf** i **Kremer** z Warszawy, **Appel** i **Kolski** z Łodzi i **prof. Chwojnik** z Równego.

„Polska Zbrojna" proponuje zaprosić na turniej pp.: Tuhana-Baranowskiego, Pilca i Millera z Warszawy, prof. Zawadzkiego ze Śląska oraz p. Wojciechowskiego z Inowrocławia. My lwowianie proponujemy p. mgr. Sulika. Wyżej wymienieni gracze, reprezentują dużą klasę i mogą śmiało ubiegać się o udział w turnieiu kwalifikacyjnym. Niezależnie więc od nazwy turnieju kwalifikacyjnego olimpijskiego, przedstawiony przez nas zespół mistrzów mógłby rozegrać turniej o mistrzostwo Polski. Z tych względów wartoby połączyć obie nazwy, a to choćby dlatego, że ostatni oficjalny odbyty turniej o mistrzostwo Polski, miał miejsce jeszcze przed 8-miu laty w 1927 r. w Łodzi.

Ostateczny skład turnieju przedolimpijskiego w Warszawie winien więc następująco się przedstawić: Dr. Tartakower, Frydman P., Najdorf, Makarczyk, Kremer, dr. Kohn, Regedziński, Appel, Kolski, dr. Cukierman, prof. Chwojnik, red. Friedman H., Gerstenfeld, Schechter, Spiro, Frydman A., red. Baranowski, Pilz, Miller, prof. Zawadzki, Wojciechowski i mgr. Sulik. Razem 22 graczy. Życzyć by więc należało, żeby Polski Związek Szachowy był w stanie zestawić proponowany przez nas zespół graczy, godny rozegrać walkę o zaszczytny udział w polskiej ekipie olimpijskiej.

Olimpjada wszechświatowa w Polsce.

Przygotowania do tej największej dotąd w świecie imprezy szachowej, która zgromadzi w Polsce z górą 100 najlepszych mistrzów świata — idą coraz w żywszem tempie. Pod energicznem i sprężystem kierownictwem p. ministra **dra Nakoniecznikowa-Klukowskiego** pracuje tak zarząd Pol. Zw. Szach. jak i liczne komisje. Z ostatnich ważnych pociągnięć zarządu należy zanotować utworzenie **komitetu honorowego,** w którym godność członków przyjąć raczyli: p. prezes Rady Min. dr. Leon Kozłowski, p. marszałek Sejmu Kazimierz Świtalski, p. marszałek Senatu Władysław Raczkiewicz, p. m. spraw zagr. Józef Beck, p. min. kom. Michał Butkiewicz, p. prezes B. G. K. dr. Roman Górecki, p. prez. P. K. O. dr. Henryk Gruber, p. min. w. r. i o. p. Wacław Jędrzejewicz, p. min. spraw wewn. Marjan Zyndram-Kościałkowski, p. prezes B. Roln. Seweryn Ludkiewicz, b. min. p. płk. Ignacy Matuszewski, p. min. p. i o. s. Jerzy Paciorkowski, b. premjer p. płk. Aleksander Prystor, b. premjer insp. armji gen. dyw. Kazimierz Sosnkowski, p. prezydent m. st. Warszawy Stefan Starzyński. — Komisja finansowa pod przewodnictwem p. Kazimierza Piłsudskiego zdołała już zebrać niemal połowę funduszów potrzebnych na pokrycie kosztów Olimpjady. Wysokim protektorem turnieju jest p. Marszałek Józef Piłsudski.